

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně: **A. V.**, zastoupené Mgr. Lukášem Koukalem, advokátem se sídlem Jugoslávská 768/9, Brno, proti žalovanému: **Ředitelství silnic a dálnic ČR**, se sídlem Na Pankráci 546/56, Praha 4, v řízení na ochranu před nezákonným zásahem, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. 10. 2018, č. j. 6 A 235/2017 – 69,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně v záhlaví uvedené usnesení Městského soudu v Praze (dále též „*městský soud*“), jímž byla podle § 37 odst. 5 s. ř. s. odmítnuta její žaloba na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného. Městský soud po posouzení obsahu žaloby dospěl k závěru, že trpí vadami, které brání jejímu věcnému projednání. Tyto nedostatky žalobkyně neodstranila ani poté, co k tomu byla soudem vyzvána.

[2] Podle městského soudu žaloba především neobsahuje tvrzení o tom, jakým subjektem a jakým konkrétním způsobem došlo v souvislosti s nezákonným zásahem k přímému zkrácení práv žalobkyně (a jakých), neobsahuje tvrzení, zda a s jakým výsledkem se domáhala poskytnutí ochrany jinými právními prostředky, což je podstatné pro posouzení přípustnosti podání zásahové žaloby, dále návrh výroku rozhodnutí, tj. žalobní petit, je vymezen zcela neurčitě a není ani uvedeno, jaká konkrétní povinnost (něco konat nebo něčeho se zdržet) má být povinnému soudem určena.

[3] Žalobkyně uvedla pouze to, že „*dne 4. 4. 2017 mezi osmou a desátou hodinou ranní byly rozraženy zámky na našem rodinném domě č. p. X, vniknuto do našeho obydlí, zcizeny a odcizeny naše věci a*

bylo a stále je nám žalovaným zamezeno další užívání našich movitých věcí a nemovitosti.“ V závěrečném návrhu žalobkyně požadovala, aby soud žalovanému uložil „aby obnovil stav žalobcových práv před zásahem, tedy aby na své náklady s žalobcem spolupracoval na zjištění různých možností nápravy a minimalizaci dalších škod žalobci a dle žalobcových požadavků napravoval a minimalizoval důsledky svého nezákonného počínání“, a dále „aby v porušování žalobcova práva pokračoval (?), tedy aby na své náklady ze zásady přiměřenosti se zřetelem k vysoce nezvyklé skutečnosti (jako je vedení řízení o bourání jeho jediného rodinného domu, a to třeba ve spojitosti s nepravomocným vyvlastňováním), taktéž závažně, písemně a nezvykle důkladně a zevrubně žalobce poučil o všech jeho právech a povinnostech do všech detailů jim v procesu poučování vyžádaných až do žalobcova písemného potvrzení o uspokojivé míře takového poučení.“

[4] K výzvě soudu k odstranění vad žaloby pak žalobkyně ve svém následném podání pouze polemizovala se závěry soudu o nezbytnosti konkretizace a specifikace žalobních tvrzení, zopakovala dosud prezentovaná skutková zjištění a závěrem navrhla, aby „soud přikázal žalovanému poskytnout finance postačující na dvacet let dopředu na obstarání domova a nejlepší péče o žalobkyni, spolu s výdaji potřebnými pro časté návštěvy jeho zášahem rozbité rodiny a zotavování rozbitých vztahů.“

[5] I po tomto doplnění vyhodnotil městský soud petit jako zcela neurčitý, neboť v případě jeho převzetí do vyhovujícího rozsudku by tento nebyl způsobilým titulem pro vykonávací řízení.

[6] Kasační stížnost podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy pro nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu, uplatněné námitky pak podřadila ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Konkrétně namítá, že podle jejího názoru žaloba, kterou podala, obsahovala takové náležitosti, aby mohla být soudem projednána. Stěžovatelka totiž řádně označila Ředitelství silnic a dálnic ČR jako žalovaného, podání bylo opatřeno elektronickým podpisem a dále bylo jasně určeno, čeho se žaloba týká a co se navrhuje. Stěžovatelka jasně specifikovala, že jednáním žalovaného došlo k nezákonnému vniknutí do jejího obydlí, byly jí odcizeny movité věci a nadále jí bylo bráněno v užívání její nemovitosti, byť je k užívání plně oprávněna. Také jasně uvedla, čeho se domáhá, tedy aby žalovaný obnovil stav před zásahem. Bez ohledu na skutečnost, že stěžovatelka uvedla žalobní petit širěji, její základní požadavek z něj byl patrný. Soud tak chybně zaměnil projednatelnost žaloby s možností úspěchu stěžovatelky ve věci.

[7] Dále stěžovatelka namítá, že se od počátku domáhala osvobození od soudních poplatků a ustanovení advokáta, a vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud ji za stejné majetkové a osobní situace, jakou měla v době podání žaloby, osvobodil, dopustil se městský soud pochybení, pokud ji nepoučil o nutnosti doložit doklady pro rozhodnutí o osvobození, což by poté mohlo vést i k rozhodnutí o ustanovení advokáta a tedy doplnění žaloby osobou práva znalou. V tom spatřuje stěžovatelka nesprávný procesní postup v řízení, který vedl k nezákonnému rozhodnutí o odmítnutí žaloby.

[8] Stěžovatelka rovněž považuje za chybné, že jí usnesení s výzvou k odstranění nedostatků žaloby nebylo doručováno na elektronickou adresu uvedenou v žalobě, ale na adresu bydliště jejího zmocněnce. Pokud by soud postupoval zákonným způsobem, byla by se ona, anebo její zmocněnec s písemností seznámili a reagovali patřičně ve stanovené lhůtě.

[9] Závěrem stěžovatelka navrhla, aby bylo napadené usnesení zrušeno a věc vrácena Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

[10] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu uplatněného stížnostního bodu a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Nejprve posoudil otázku předepsaných náležitostí žaloby.

pokračování

[11] Podle § 83 s. ř. s. je žalovaným správní orgán, který podle žalobního tvrzení provedl zásah.

[12] Podle § 84 odst. 3 s. ř. s. žaloba mimo obecných náležitostí podání musí obsahovat a) označení zásahu, proti němuž se žalobce ochrany domáhá, b) vylíčení rozhodujících skutečností, c) označení důkazů, jichž se žalobce dovolává, d) návrh výroku rozsudku.

[13] Po porovnání výše citovaných ustanovení, jež upravují podmínky pro uplatnění žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, s obsahem žaloby je zřejmé, že podání stěžovatelky předepsané náležitosti nespĺňuje. Není z něj především ani po skutkové, ani po právní stránce jasné, proč je za žalovaného označeno Ředitelství silnic a dálnic ČR. Žalovaný je státní příspěvkovou organizací a ze stěžovatelkou pouze kuse popisovaných okolností případu nelze zjistit, z čeho dovozuje, že v jejím případě jednal z pozice správního orgánu. Ony pochybnosti pak posiluje zmínka stěžovatelky obsažená v žalobě, že žalovaný úkon má souvislost s probíhajícím vyvlastňovacím řízením, což ohledně soudní ochrany implikuje spíše úvahy o pořadu práva civilního. K tomu ostatně také směřovaly úvahy krajského soudu ohledně aplikace ustanovení § 85 s. ř. s. Stěžovatelka rovněž neuvedla žádné skutečnosti, z nichž by bylo možno dovodit, že autorem zásahu byl skutečně žalovaný, ani žádné další okolnosti případu, z nichž by si soud mohl učinit úsudek, zda by popisovaný děj mohl být nezákonným zásahem.

[14] Vzhledem k tomu, že řízení na ochranu před nezákonným zásahem má povahu řízení nalézacího, nikoliv přezkumného, je pro rozhodnutí ve věci nezbytná přesná formulace petitu. V tomto směru vykazuje podání stěžovatelky největší nedostatky. Obecně formulovaný požadavek na uvedení věci do předešlého stavu je zcela nedostačující za situace, kdy v předchozí části žaloby není tento stav řádně popsán a není tedy jasné, do jakého stavu by měl žalovaný věc uvést. Upřesňující požadavky v další části petitu se pak zcela míjejí s předmětem řízení a jsou navíc formulovány natolik obecně a neurčitě, že by, jak správně poznamenal městský soud, byl výrok rozsudku, který by takový petit jako celek převzal, nevykonatelný. Nejvyšší správní soud tedy k této otázce uzavírá, že námitka stěžovatelky dovozující projednatelnost podané žaloby není důvodná.

[15] Další námitku stěžovatelky, jež se týkala ustanovení zástupce pro řízení o žalobě, řešil Nejvyšší správní soud již v průběhu uvedeného řízení. Žádost stěžovatelky o ustanovení zástupce z řad advokátů zamítl městský soud opakovaně, proti jeho usnesení ze dne 20. 2. 2018, č. j. 6 A 235/2017 – 23, podala stěžovatelka kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 25. 4. 2018, č. j. 4 As 80/2018 – 17. Takovýmto posouzením je Nejvyšší správní soud vázán i v rámci řízení o kasační stížnosti ve věci samé. K tomu Nejvyšší správní soud dále podotýká, že městskému soudu nelze vyčíst ani nedostatek poučení o tom, jak by měla stěžovatelka svoje příjmové a majetkové poměry prokázat. Vzhledem k tomu, že tato otázka byla v průběhu řízení o žalobě soudem posuzována celkem čtyřikrát (3x městským soudem a jednou Nejvyšším správním soudem), byla stěžovatelka o způsobu prokazování své majetkové situace poučena dostatečně, vždy prostřednictvím výzvy a připojeného formuláře „Prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech“. Ani tato námitka tedy není důvodná.

[16] Poslední námitka stěžovatelky směřovala do způsobu doručování předmětných výzev. Stěžovatelka má za to, že měly být doručovány jí, na elektronickou adresu, kterou v žalobě uvedla, soud je však zasílal na adresu bydliště jejího zástupce. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že tímto postupem městský soud nepochybil.

[17] Podle § 42 odst. 2 s. ř. s. má-li účastník nebo osoba zúčastněná na řízení zástupce, doručuje se pouze zástupci. Má-li však účastník nebo osoba zúčastněná na řízení něco osobně vykonat, doručí se i jim.

[18] Prokázání osobních, příjmových a majetkových poměrů není úkonem, který by musel osobně vykonat účastník řízení, městský soud proto postupoval v souladu se zákonem, pokud výzvu adresoval pouze tehdejšímu zástupci stěžovatelky X. Ten byl ostatně stěžovatelkou v plné moci ze dne 10. 4. 2017, mimo jiného, výslovně zmocněn i k úkonu přijímání písemností. Ani tato námitka tedy není důvodná.

[19] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že napadené usnesení Městského soudu v Praze je zákonné, kasační stížnost proti němu podanou proto podle § 110 odst. 1, *in fine*, s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[20] Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení ze zákona, žalovaný byl ve věci úspěšný, prokazatelné náklady mu však v souvislosti s řízením o kasační stížnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak že nepřiznal náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti žádnému z účastníků (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 7. prosince 2020

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu